

01.03.2017

Stj/16

§ 151

Den av ledamoten Veronika Honkasalo väckta motionen om fältarbete för tjänstemän och förtroendevalda inom äldreomsorgen

HEL 2016-009633 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Veronika Honkasalo väckta motionen vara slutligt behandlad.

Behandling

Ledamoten Veronika Honkasalo understödd av ledamoten Sami Muttilainen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag att det utreds om det är möjligt att utveckla en verksamhetsmodell för att de förtroendevalda ska kunna stifta bekantskap med äldreomsorgen, så att det nya äldreråd som inleder sitt arbete på hösten konsulteras i saken. Samtidigt utreds det hur fältarbetet kan genomföras och klienternas integritetsskydd samtidigt säkerställas exempelvis i enlighet med Tammerforsmodellen.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

9 omröstningen

Ledamoten Veronika Honkasalos förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag att det utreds om det är möjligt att utveckla en verksamhetsmodell för att de förtroendevalda ska kunna stifta bekantskap med äldreomsorgen, så att det nya äldreråd som inleder sitt arbete på hösten konsulteras i saken. Samtidigt utreds det hur fältarbetet kan genomföras och klienternas integritetsskydd samtidigt säkerställas exempelvis i enlighet med Tammerforsmodellen.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 37

Zahra Abdulla, Mukhtar Abib, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Yrjö Hakanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Otso Kivekäs,

Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Harri Lindell, Eija Loukoila, Petra Malin, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 5

Gunvor Brettschneider, Maritta Hyvärinen, Minerva Krohn, Hannele Luukkainen, Wille Rydman

Blanka: 32

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Matti Enroth, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hetemaj, Helena Kantola, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Jape Lovén, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Ville Ylikahri

Frånvarande: 11

Harry Bogomoloff, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Rene Hursti, Tom Packalén, Osku Pajamäki, Mari Puoskari, Nasima Razmyar, Osmo Soininvaara, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Veronika Honkasalos förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto jalkauttamisesta vanhuspalveluihin 12.10.2016
- 3 Raportti, Tampere 2016

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Veronika Honkasalo och 47 andra ledamöter föreslår i sin motion fältarbete för de tjänstemän som är ansvariga för utveckling av tjänsterna och för ledamöterna i social- och hälsovårdsnämnden, äldre-rådet och stadsfullmäktige som arbetspar med en anställd under en dag år 2017 i syfte att få erfarenheter av fältarbetet inom tjänsterna för äldre.

Enligt 22 § 2 mom. i arbetsordningen för stadsfullmäktige ska stadsstyrelsen förelägga stadsfullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtandena och konstaterar att en bra kännedom om tjänsterna hjälper dem som deltar i beslutsfattandet och planeringen att utveckla tjänsterna och höra klienterna.

Utöver fältarbetet enligt motionen är det möjligt att bekanta sig med social- och hälsovårdsverkets tjänster också på flera andra sätt, såsom genom att närvara vid klientrådets möten och olika klientevenemang och delta i frivilligverksamhet och gäst- och studiebesök. Den inkomna responsen om tjänsterna ökar dessutom kunskapen och hjälper i utvecklingsarbetet. De ledande tjänsteinnehavarna vid social- och hälsovårdsverket deltar enligt plan i olika enheters verksamhet vid sidan av de anställda som en del av sitt arbete.

Stadsstyrelsen konstaterar att det inte är etiskt sett problemfritt att personer som med tanke på vården är utomstående deltar i möten med klienterna. Om en förtroendevald till exempel deltar i ett hembesök som arbetspar med en anställd, förutsätter detta ett skriftligt tillstånd av både klienten och den anställda och en skriftlig sekretessförbindelse av den förtroendevalda. En förtroendevald har inte rätt att offentligt i något annat sammanhang använda de uppgifter han eller hon får under klientmötet.

I Tammerfors genomfördes fältarbete för förtroendevalda och tjänsteinnehavare inom äldrearbetet åren 2015–2016. Rapporten från försöket finns som bilaga 3.

Stadsstyrelsen anser att fältarbete enligt motionen redan i nuläget är möjligt att förverkliga genom att komma överens om detta med social- och hälsovårdsverket. Samtidigt ska man försäkra sig om att tjänsteinvändarnas och de anställdas rättigheter och integritetsskydd tryggs. Social- och hälsovårdsverket bereder för tillfället en verksamhetsmodell med hjälp av vilken det är lätt för de förtroendevalda att kontakta social- och hälsovårdsverket med tanke på fältarbete i verkets olika enheter.

01.03.2017

Stj/16

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto jalkauttamisesta vanhustalveluihin
12.10.2016
- 3 Raportti, Tampere 2016

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 20.02.2017 § 175

HEL 2016-009633 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraava:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

13.02.2017 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 29.11.2016 § 302

HEL 2016-009633 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle luottamus-
henkilöiden ja viranhaltijoiden jalkauttamisesta vanhustalvelujen ken-

Postadress

PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

tälle koskevasta Honkasalon ym. valtuustoaloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Luottamushenkilöiden osallistumiseen kotihoidon asiakkaiden kotikäynneille sisältää asiakkaan näkökulmasta ongelmallisia kohtia. Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö turvaa asiakkaan ja potilaan oikeudet häntä koskevien tietojen salassapitoon. Jo sosiaali- tai terveydenhuollon asiakkuus on salassa pidettävä asia eikä työntekijä saa antaa tietoa siitä ulkopuolisille. Asiakastapaamisessa saatu tieto asiakkaan ympäristöstä on myös salassa pidettävää. Useat kotihoidon asiakkaat, kuten monet muutkin ikäänntyneiden palvelujen asiakkaat, ovat muistisairaita. Heidän kykynsä itse arvioida ja tehdä päätöksiä ja suojella omaa yksityisyyttään voi olla rajoittunutta. Helsingin kaupunki palvelujen tarjoajana on sitoutunut turvaamaan myös heikoimmassa asemassa olevien asiakkaiden oikeudet. Luottamushenkilön eli hoidon kannalta ulkopuolisen osallistuminen kotikäynnille hoidettavan kotona ja hoitotilanteessa ei ole eettisesti ongelmaton asia. Koti on yksityinen paikka eikä ennakkojärjestelyistä huolimatta voida olla varmoja siitä, että asiakkaan näkökulmasta yksityisyys ja salassapito toteutuu.

Palvelujen hyvä tuntemus voi edesauttaa päätöksenteossa ja suunnittelussa mukana olevia kehittämään palveluja ja kuulemaan asiakkaita nykyistä paremmin. Palveluihin on mahdollisuus tutustua muutenkin kuin osallistuen kotikäynnille. Erialaisten asiakasraatien toiminnan seuraaminen ja asiakastilaisuuksiin osallistuminen antavat paljon tietoa toiminnasta. Vapaaehtoistojen tutustuu myös palveluihin. Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden toimivat vapaaehtoistyön koordinaattorit ohjaavat ja avustavat vapaaehtoisia. He voivat myös ohjata luottamushenkilöitä palvelujen äärelle. Eläkeläisille ja työttömille tarkoitettuun palvelukeskustoimintaan voi jokainen tutustua vapaasti vierailen halua missään palvelukeskuksissa ja osallistuen eri tapahtumiin. Toisten asiakkaiden kanssa keskustellen saa monipuolisen käsityksen siitä, miten palvelu toimii. Ensimmäistä kertaa palveluja kohtaava voi myös nähdä uusia asioita, joita vakituiset asiakkaat ja henkilökunta eivät huomaa. Siksi palautteen antaminen ja huomioiden viestittäminen yksiköiden esimiehille on tärkeää ja auttaa parantamaan palvelua. Palautteen voi antaa myös palautejärjestelmän kautta. Sieltä voidaan koota luottamushenkilöiden palautteet erikseen käsittelyyn.

Sosiaali- ja terveystieteiden johtavat viranhaltijat osana työtään ja perehtymistään osallistuvat suunnitellusti eri yksiköiden toimintaan työntekijöiden rinnalla. Luottamushenkilöillä on jo tällä hetkellä mahdollisuus tutustua palveluihin eri tavoin ottaen huomioon hoidon luottamuksellisuus ja asiakkaiden tietosuoja. Luottamushenkilön osallistuminen kotikäynneille työntekijän työparina on asiakkaan tietosuojan näkökulmasta ongelmallista. Luottamushenkilön osallistuminen kotikäynnille edel-

01.03.2017

Stj/16

lyttää kirjallista lupaa kotihoidon asiakkaalta ja työntekijältä sekä luottamushenkilön kirjallisen salassapitositoumuksen. Luottamushenkilöllä ei ole oikeutta käyttää kotikäynnillä saamiaan tietoja julkisesti muussa yhteydessä. Asiakkaiden yksityisyyden ja tietosuojan turvaamiseksi sosiaali- ja terveyslautakunta ei pidä tarpeellisena organisoida erikseen luottamushenkilöille tutustumisaikaa yhdeksi päiväksi vanhuspalvelujen kenttätöihin työntekijöiden työpariksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden jalkautumisella vanhuspalvelujen pariin ei ole suoria terveys- ja hyvinvointivaikutuksia."

Käsittely

29.11.2016 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus 1:

Anna Vuorjoki: Poistetaan kappaleesta 4 viimeinen virke ja korvataan se tekstillä: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että mahdollisuutta toteuttaa jalkautuminen selvitetään edelleen kuullen Tampereen kokemuksia vastaavan jalkautumisen toteuttamisesta käytännössä."

Kannattaja: Gunvor Brettschneider

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (Anna Vuorjoki): Poistetaan kappaleesta 4 viimeinen virke ja korvataan se tekstillä: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että mahdollisuutta toteuttaa jalkautuminen selvitetään edelleen kuullen Tampereen kokemuksia vastaavan jalkautumisen toteuttamisesta käytännössä."

Jaa-äännet: 6

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 3

Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Jouko Malinen, Tuula Salo

Poissa: 2

Kimmo Parhiala, Tuomas Tuure

01.03.2017

Stj/16

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 6 -
3 (tyhjää 2 ja poissa 2).

22.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi